

Ügyszám: NAIH/2019/6836/2

Dr. Felkai László
közigazgatási államtitkár részére

Belügyminisztérium

Budapest
Pf. 314.
1903

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

2019. szeptember 13-án érkezett, BM/14253-32019. iktatószámú, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról 2017. évi LIII. törvényben (a továbbiakban: Pmt.) előírt ügyfél-átvilágítási kötelezettséggel kapcsolatos megkeresésével (a továbbiakban: Megkeresés) összefüggő álláspontomról az alábbiakban tájékoztatom.

A Pmt. hatályos 79. § (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A szolgáltató - a 13. § (8) bekezdésétől eltérően - 2019. október 31-ét követően köteles az ügyleti megbízás teljesítését megtagadni, ha

a) az ügyféllel 2017. június 26. előtt létesített üzleti kapcsolatot,

b) az ügyfél vonatkozásában az ügyfél-átvilágítási intézkedéseket 2019. október 31-ig nem végezte el, és

c) az ügyfél vonatkozásában a 7-11. §-ban és a 19-20. §-ban meghatározott ügyfél-átvilágítás eredményei 2019. október 31-ig nem állnak teljeskörűen rendelkezésére.”

A Pmt. 2019. április 26-tól hatályos 7. § (8) és (8a) bekezdése alapján pedig:

„(8) A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása, az e törvényben meghatározott kötelezettségek megfelelő teljesítése, az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljes körű végrehajtása, valamint a felügyeleti tevékenység hatékony ellátása céljából a szolgáltató a személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében a (2) bekezdésben meghatározott adatokat tartalmazó, a (3) bekezdés alapján bemutatott okiratról - ideértve az okiratban feltüntetett valamennyi személyes adatot -, a lakcímet igazoló hatósági igazolvány személyi azonosítót igazoló oldala kivételével másolatot készít.

(8a) A szolgáltató a (8) bekezdésben meghatározott kötelezettség teljesítése során birtokába jutott, a (3) bekezdésben meghatározott okiratban feltüntetett valamennyi személyes adatot - a lakcímet igazoló hatósági igazolvány hátoldalán szereplő személyi azonosító kivételével - kezeli.”

Ebből fakadóan 2019. április 26-tól kezdődően a Pmt. alapján az ügyfél-átvilágítási kötelezettségnek a Pmt. 7. § (3) bekezdése alapján az ügyfél által bemutatott okiratról

történő másolat készítése is részét képezte, így ezen időponttól kezdve elvégzendő ügyfél-átvilágítás esetén a bemutatott okiratok teljes adattartalmának az ügyfél-átvilágításra kötelezett birtokában kell lennie, annak kezeléséről gondoskodnia kell.

A Pmt. 2019. április 25-ig hatályos 7. § (8) bekezdése kizárólag a Pmt. 7. § (2) bekezdésben meghatározott adattartalom vonatkozásában írt elő másolatkészítési kötelezettséget, így ezen időpontig az ügyfél-átvilágításra kötelezettek a Pmt. 7. § (2) bekezdésében meghatározott adatkörön túli, a Pmt. 7. § (3) bekezdése alapján bemutatott adatok kezelésére a Pmt. alapján nem voltak kötelesek és jogosultak.

Tekintettel arra, hogy a Pmt. 79. § (1) bekezdése nem tesz különbséget a 2019. április 26-át megelőzően és az azt követően végzett ügyfél-átvilágítási kötelezettség tartalma között, nézetem szerint az abban meghatározott jogkövetkezmény alkalmazása – az ügyleti megbízás teljesítésének megtagadása – a Pmt. hatályos 7. § (8) bekezdésében meghatározott adattartalom rendelkezésre állásának hiányában nem mellőzhető.

Mindebből, valamint az ügyfél-átvilágítási kötelezettség rendeltetéséből álláspontom szerint egyértelműen következik, hogy a Pmt. hatályos 7. § (8) bekezdés szerinti adattartalom kezelése a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 5. § (3) bekezdése szerint ún. kötelező adatkezelésnek minősül.

A Pmt. 79. § (1) bekezdése ezen jogi kötelezettség teljesítésének végső határidejét és annak elmulasztása jogkövetkezményét állapítja meg, amely kötelezettségnek tehát része a Pmt. 2019. április 26-ig hatályos 7. § (3) bekezdésében meghatározott okiratmásolatok adattartalmának kiegészítése a Pmt. 2019. április 26-tól hatályos 7. § (8) bekezdés alapján kezelendő adattartalommal.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 17. § (6) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(6) A nyilvántartást kezelő szerv a 29. § (2) bekezdésében meghatározott adatokról és a lakcíméről, valamint a 11. § (1) bekezdés n) pontjában meghatározott adatokról törvény, illetve az érintett hozzájárulása alapján az adat kezelésére jogosult adatkérő részére a személyazonosító igazolvány adatainak, valamint az érintett lakcímének ellenőrzése, az érintett személy azonosítása céljából adatot szolgáltatathat. Az érintett arcképmását és saját kezű aláírását a személyazonosítást követően az adatkérő haladéktalanul törli, kivéve, ha az érintett ezen adatok további kezeléséhez hozzájárult, vagy azt törvény lehetővé teszi.”

Noha a Pmt. az általa előírt ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alapvetően az ügyfél által bemutatott okiratok adattartalmának rögzítése és az okiratokról történő másolat készítése útján rendeli teljesíteni, figyelemmel arra is, hogy a Pmt. 2019. április 26-tól hatályos 7. § (8) bekezdése az ezen időpontot megelőzően kezelhető képest bővebb adattartalmú adatkör kezelését írja elő, és ezen adatkör beszerzése csak az ezen időpontot megelőzően ügyfélkapcsolatot létesített természetes személyek okiratainak ismételt lemásolásával (és az ügyfelek részéről az az ezzel járó további adminisztratív és egyéb

költséggel) kerülhetne sor, az Nytv. idézett 17. § (6) bekezdése – az abban meghatározott adatkör tekintetében – álláspontom szerint megfelelő jogi lehetőséget biztosít arra, hogy a Pmt. alapján ügyfél-átvilágításra kötelezett adatkezelő (szolgáltató) a Pmt. hatályos 7. § (8) bekezdésében meghatározott adatkezelési kötelezettségének teljesítése céljából adatszolgáltatással forduljon a nyilvántartást kezelő szervhez.

Ezen adatszolgáltatás azonban nézetem szerint kizárólag a 2019. április 26-át megelőzően létesített ügyfél-kapcsolatokra korlátozódhat, ezen időpontot követően ugyanis – a fentiekben jelzett módon – a szolgáltató jogi kötelezettségének részét képezte a ügyfél által bemutatott okiratok másolatának elkészítése, mely kötelezettség elmulasztása véleményem szerint nem pótolható a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatszolgáltatásával, az ettől eltérő értelmezés ugyanis a Pmt. szerinti másolatkészítési kötelezettség kiüresedéséhez vezetne, amely a jogalkotói szándékkal nyilvánvalóan nem lenne összeegyeztethető.

Az adatszolgáltatás teljesítését továbbá az adattakarékosság alapelvének tiszteletben tartásával oly módon tartom lehetségesnek, hogy a szolgáltató a nyilvántartó szerv részére az adatszolgáltatás iránti kérelmében megjelöli a 2019. április 26-át megelőzően teljesített ügyfél-átvilágítás során rendelkezésére álló, az adatszolgáltatással érintett ügyfelet egyértelműen azonosító adatot és az adatszolgáltatás az így azonosított természetes személy kizárólag azon adatára korlátozódik, amelynek kezelésére a szolgáltató a Pmt. 2019. április 26-át követően hatályos 7. § (8) bekezdése [és 79. § (1) bekezdés c) pontja] alapján köteles és amelynek kezelésére ezen időpontot megelőzően a Pmt. alapján nem volt jogi lehetősége (pl. arcképmás).

Jelzem továbbá, hogy a Megkereséssel egyidejűleg, azonos tárgyban az OTP Bank Nyrt. is megkereséssel fordult hozzám, ennek megfelelően az OTP Bank Nyrt.-t a fentiekben kifejtettekkel azonos tartalmú álláspontomról tájékoztattam.

Budapest, 2019. szeptember „ 16 ”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár